

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *A könyvtár és az élet*

Forrás: *Az Újság*

Bp
(Hely)

1924. 8. 2.
(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás	
Tárgy	
Hely	
Idő	
Személy	
Helyszám	027.2/439/Bp. 1924.

A könyvtár és az élet.

A Fővárosi Könyvtár működése. — Tudományos műveket fog kiadni. — Kik olvasnak könyveket? — Népszerű előadások.

— Beszélgetés a Fővárosi Könyvtár igazgatójával. —

Hallottam emlegetni, de magam is tudtam róla egyet és más, hogy a Fővárosi Könyvtár — melyet nem szükséges bemutatni a valamennyire is tájékozottaknak — a könyvgyűjtés és a könyvtárgyarapítás munkáján tulmily nagyjelentőségű kulturális és társadalmi feladatokat tűzött maga elé. A könyvtár manapság a nemzeti művelődésnek épp oly eszköze, mint az iskola. Ez a felfogás Angliából s különösen Amerikából ered, hol ennek a célnak megfelelően rendezik be a könyvtáraknak országokat átfogó hálózatát. Budapest székesfőváros, mikor könyvtárát alapított, az új intézmény szervezésével Szabó Ervint bízta meg, ki az amerikai könyvtárak szervezetét választotta mintaképen. A Fővárosi Könyvtár mai nagyarányu megnövekedettségében és kiépültségében is ezen a régi, bevált alapon fejlődik tovább ugy központjában, mint fiókkintézeteiben. A kommun bukása után egy pillanatig úgy látszott, mintha a Fővárosi Könyvtár szellemi kincsesházába is belevette volna magát az az egyoldalú szellem, melyet közönségesen kurzuspolitikának szoktak mondani. Ha úgy lett volna, az intézmény alig kerülhette volna el végzetes eltorzulását. De szerencsére nem történt ugy. A Fővárosi Könyvtár kapui zárva vannak a politika előtt. Egy beszélgetés, melyet igazgatójával, Kremmer Dezső dr.-ral folytattam, azt a benyomást kelti bennem, hogy e könyvtár falain belül nem ismernek más politikát, mint könyvtárpolitikát s az igazgató ennek megfelelően fejleszti munkatársaival együtt már évek óta azt a *nagyobb szabásu kulturális tervet* is, mely a Fővárosi Könyvtárnak értékes szerepet biztosított Budapest közművelődésének fejlesztésében. Azt az órát, melyet beszélgetésben vele töltöttem, ugy akarom értékesíteni most, hogy az ő szavaira támaszkodva, elmondom itt, milyen tervek forr-

nak és részben fejlődnek is már a megvalósulás felé a Fővárosi Könyvtár igazgatósági szobájában.

— A Fővárosi Könyvtár — így szölt Kremmer igazgató — egy kulturprogramot dolgozott ki, melynek az a célja, hogy a könyvtár értékes könyvanyagjának egy-egy csoportjához kapcsolódva, megoldásra segítsen modern aktuális kérdéseket. Budapest többi nagy könyvtára a maga nagyértékű könyvanyagával egyéb speciális feladatok megoldására való, míg ezzel szemben a Fővárosi Könyvtár a maga legnagyobb nyilvánosságával tudományos központján és fiókhálózatán keresztül elsősorban van hivatva arra, hogy a *nagyközönség széles rétegeit érdeklő kérdésekben vezérlő tanácsadó legyen.*

— Kulturprogrammjának megfelelően az igazgatóság ezidő szerint

a tudományos kiadványoknak három csoportját indítja meg,

még pedig *a történeti, a társadalomtudományi és a keleti tudományokat* művelő kiadványokat.

— Az igazgatóság azért gondol először erre a három kiadványtípusra, mert a könyvtár legbővebb várostörténeti, valamint legnagyobb társadalomtudományi könyvanyaga és a *Vámbéry-, Thallóczy- és Zichy Jenő-féle* könyvtárakból kialakult ugynevezett keleti gyűjtemény könyvanyaga e munkálatok végzésére elsősorban alkalmas. Az igazgatóságnak sikerült e kiadványok munkatársainak megnyerni *külföldi szaktudósokat* is, akik örömmel vállalják a munká-

ban való részvételt. *Angol és amerikai* tudósok már forma szerint bejelentették a közreműködésre való készségüket. Örömmel és elégtétellel említem meg, hogy munkatársaink közt van világhírű tudósunk, *Stein Aurél* is s kiadványaink közt meg fog jelenni egy számunkra irt tanulmánya. A keleti tudományokat felölölő kiadványaink egyikét *Kunos Ignác* írja. A Fővárosi Könyvtár mindezzel uttörő munkát végzett s *kilépett municipális jellegéből.*

— De az egyes tudományszakok művelése mellett gondot fordítunk arra is, hogy könyvtárunk, mint arra hivatott kulturtényező,

a nem tudományos műveltségű olvasók közt is missziót teljesítsen

azzal, hogy jó szépirodalmi művekkel lássa el őket. Ennek megfelelően ezidő szerint tíz fiókkönyvtárból évente körülbelül 400.000 olvasó kap könyveket, s ha nem volnának pénzügyi akadályok, az olvasók száma a mai viszonyok közt, mikor könyvet vásárolni oly nehéz, csak emelkednék.

— Ezzel kapcsolatban vállalta magára a könyvtár igazgatósága azt a feladatot is, hogy a magyar művelődési viszonyok megismerése céljából

ugynevezett könyvtárpszichológiai vizsgálatokat

végezzen, vagyis iparkodjék megismerni *egy-egy társadalmi rétegeknek, mint olvasóknak pszichológiai keresztmetszetét.* Mert az általános műveltségről való felfogás manapság annyira határozatlan, hogy csakis ily szigoru laboratóriumi vizsgálatokkal tudjuk eldönteni, hogy az egyes társadalmi rétegeknek milyen műveltségi igényeik vannak. Vizsgálatunk kiterjed annak megállapítására is, hogy a *főiskolai végzett-*

ségű, az érettségi-nívóju és az ennél kisebb iskolai műveltségű olvasók milyen kulturigényekkel érik be. Ebben a tekintetben máris nem egy csodálatos megfigyelést tettünk. Például ki hinné, — pedig ugy van — hogy

Központ

bizonyos munkásrétegek műveltebbek, mint a keménygallérosok egyes osztályai.

— Minthogy ezt az uttörő munkát a könyvtár még alig fél éve végzi, a különböző, rendkívül érdekes adatok feldolgozását körülbelül csak az év végével fogjuk befejezni.

— Feladatának tekinti a könyvtár még azt is, hogy *felfokozza helyes irányban az olvasás vágyát*

azokban az olvasókban, kikkel, leginkább a fiókkönyvtáraink útján, érintkezésbe jut. Hogy hozzászoktassa őket *némi önkritikához* és megkedveltesse velük a nemzetközi értékelésben elismert klasszikusokat. Ezt a célt szolgálja

az irodalmi előadásoknak az a sorozata,

melyet a könyvtár négy évvel ezelőtt kezdett meg s melyet most ősszel ismét folytatni fog.

Kremmer dr. elmondotta még, hogy 1920-ban, mikor első kísérleteiket tették ezekkel az előadásokkal, az ismertetett szerző munkáiból mindig kis kollektiót állítottak ki az előadóteremben, s a könyveket, melyek ebben a gyűjteményben voltak, *az előadás után a közönség szétkapkodta*. Amiből kitűnik az, *hogy a közönség szükségét érzi bizonyos irányításnak*. Ezek után az előadások után — melyek java részükben az új írókkal foglalkoztak, vagy a régiebbek közül azokkal, kik még nem tudtak eléggé hozzáférkőzni a közönséghez — kapóssá váltak a fiókkönyvtárak olvasói közt Anatole France, Gottfried Keller.

Ilyen volt az irodalmi előadások első eredménye.